Αξιοποιώντας το βιβλίο στην τάξη

Με αφορμή το βιβλίο
του Νεκτάριου Στελλάκη

ΕΦΟ[Β]ΟΥΝΤΑΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΘΕΡΚΑ

Η παιδική εργασία μέσα στον χρόνο: κατανοώντας το παρελθόν – αναλαμβάνοντας δράση στο τώρα για ένα δίκαιο μέλλον

Ένα σχέδιο εργασίας
για παιδιά 11-15 ετών

Η ιστορία εξακολουθεί να είναι επίκαιρη, καθώς ακόμα και σήμερα υπάρχουν εκατομμύρια παιδιά και νέοι, σε διάφορα μέρη του πλανήτη αλλά και δίπλα μας, που παλεύουν για τον επιούσιο σε απάνθρωπες συνθήκες. Η κοινωνία μας, παρά τις διεθνείς εξαγγελίες, δεν έχει καταφέρει να εξαλείψει την παιδική εργασία.

(από το οπισθόφυλλο του βιβλίου)

Εκδόσεις
ΚΑΛΕΙΔΟΣΚΟΠΙΟ
KALEIDOSCOPE PUBLICATIONS
www.kaleidoscope.ar

Εισαγωγικό σχόλιο

Η ανάγνωση ενός βιβλίου σου δίνει αφορμή να σκεφτείς, να προβληματιστείς ή/και να ζητήσεις να μάθεις περισσότερα για ζητήματα που τίθενται στο βιβλίο. Η ιστορία της μικρής Ελένης, που στα τέλη του 1948 ανεβαίνει να εργαστεί στον Αμίαντο του Τροόδους, μας «ανοίγει» πολλά ερωτήματα: Πώς ήταν η ζωή στην Κύπρο μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο; Πώς ήταν η ζωή στα ορεινά χωριά, στις πόλεις, στους χώρους εργασίας; Πώς δημιουργήθηκαν τα μέταλλα στο υπέδαφος της Κύπρου; Πώς ήταν η ζωή την ίδια περίοδο στην Ευρώπη και στον κόσμο; Γιατί δούλευαν τα παιδιά; Σήμερα υπάρχουν μέρη που επιτρέπεται η εργασία των παιδιών;

Ελπίζουμε οι εκπαιδευτικοί που θα διαβάσουν το βιβλίο μαζί με τους μαθητές τους να διαθέσουν χρόνο για να «ακούσουν» και να συζητήσουν τις διάφορες φωνές που «εκφράζονται» στο βιβλίο, άλλες έντονα κι άλλες λιγότερο έντονα. Ελπίζουμε να δουν το μεταλλείο ως ένα χώρο σύναξης και συγκρούσεων, κοινότητας και αντιπαραθέσεων, ελπίδας και κόπων. Ελπίζουμε να μπορέσουν μέσα από την αφήγηση να δωουν έστω και λίγο με τα μάτια της Ελένης και να κρίνουν στη συνέχεια με τα μάτια τα δικά τους. Ελπίζουμε να αγαπήσουν την ιστορία και να προβληματιστούν για το εδώ και το σήμερα το δικό τους. Γιατί οι ιστορίες μιλάνε στο τώρα -ακόμη κι όταν το θέμα τους αναφέρεται στα παλαιότερα χρόνια.

Στο έντυπο αυτό προτείνουμε ένα σχέδιο εργασίας (εις βάθους μελέτη, project) με θέμα την παιδική εργασία. Αντλώντας θεωρητικό υπόβαθρο από την Κριτική Παιδαγωγική του Paulo Freire, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC) και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) των Ηνωμένων Εθνών, το σχέδιο ενθαρρύνει τους μαθητές να διερευνήσουν την ιστορική εξέλιξη της παιδικής εργασίας, να αναλύσουν τις σύγχρονες μορφές και τα βαθύτερα αίτιά της και να σχεδιάσουν δράσεις που προάγουν τα δικαιώματα των παιδιών και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Οι προτάσεις που αναφέρονται μπορούν να εμπλουτιστούν ή να τροποποιηθούν ανάλογα με την ηλικία των μαθητών, των προτάσεων που οι ίδιοι οι μαθητές θα κάνουν, την περιοχή όπου βρίσκεται το σχολείο, τα ζητήματα της επικαιρότητας (π.χ. μετανάστευση, εποχική εργασία) κ.ά.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η παιδική εργασία εξακολουθεί να αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης παγκοσμίως. Παρότι πολλές χώρες έχουν θεσπίσει νόμους που προστατεύουν τα δικαιώματα των παιδιών, εκατομμύρια παιδιά εξακολουθούν να εργάζονται κάτω από επικίνδυνες και επιβλαβείς συνθήκες. Αναλυτικές πληροφορίες για το θέμα μπορεί να βρει κανείς στις ιστοσελίδες των Ηνωμένων Εθνών καθώς και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO). Στη συνέχεια θα αναφερθούμε σε κάποιες, μέσα από τα σχετικά κείμενα, πιο συγκεκριμένα.

Μέσα από τη διερεύνηση της παιδικής εργασίας σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους και τη σύγκρισή της με τις σύγχρονες πραγματικότητες σε διάφορες χώρες του κόσμου, οι μαθητές αναπτύσσουν ενσυναίσθηση, ιστορική κατανόηση, συνείδηση ότι είναι πολίτες κι έχουν χρέος να γίνουν υπερασπιστές των δικαιωμάτων όλων των παιδιών του κόσμου. Αναπτύσσουν, τέλος, κριτικό γραμματισμό, ικανότητα, δηλαδή, να ξεχωρίζουν τις «φωνές» που αναδεικνύουν τα κείμενα, τις «φωνές» που αποσιωπώνται, την επιλογή και τον τρόπο που παρουσιάζονται οι πληροφορίες, τις ιδεολογικές φορτίσεις και τις λεκτικές επιλογές.

Το θέμα της παιδικής εργασίας ενσωματώνει ή και μπορεί να επεκταθεί σε θέματα που έχουν να κάνουν με την ιστορία, τη γεωγραφία, την οικονομία, την πολιτική αγωγή, τις εικαστικές τέχνες, τα μαθηματικά, προσφέροντας μια πολύ καλή ευκαιρία για διερευνητική μάθηση και, φυσικά, δράση. Γιατί η μάθηση αποσκοπεί στο να μας κάνει ενεργούς πολίτες, με την αριστοτελική έννοια, ικανούς να μετατρέπουμε τις γνώσεις σε δράση – κίνηση για την αλλαγή του μικρού ή ευρύτερου περιβάλλοντός μας προς ένα δικαιότερο, ειρηνικότερο και δημοκρατικότερο κόσμο.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η πρότασή μας ακολουθεί τις τρεις φάσεις ανάπτυξης ενός σχεδίου εργασίας, όπως αυτές περιγράφονται από τις Katz, Chard & Kogan (2014).

Στην πρώτη φάση επιλέγεται το θέμα που η ομάδα των μαθητών επιθυμεί να ερευνήσει σε βάθος, καταγράφονται οι προηγούμενες γνώσεις και διατυπώνονται με τρόπο σαφή τα ερωτήματα.

Στη δεύτερη φάση, που είναι και η μεγαλύτερη σε διάρκεια, διεξάγεται η έρευνα είτε μέσω βιβλιογραφικής έρευνας, είτε μέσω συναντήσεων με ειδικούς, είτε μέσω επιτόπιας έρευνας. Επίσης, καταγράφονται τα ευρήματα με ποικίλους τρόπους.

Στην τρίτη φάση ολοκληρώνεται η έρευνα και μπορεί να γίνει έκθεση του υλικού ή παρουσίασή τους στη σχολική κοινότητα.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε μια τέτοια διερευνητική μάθηση είναι διαφορετικός από αυτόν σε ένα παραδοσιακό δασκαλοκεντρικό σύστημα. Ο εκπαιδευτικός προσφέρει ερεθίσματα που προκαλούν την περιέργεια των μαθητών, εμπλουτίζει τις συζητήσεις, συντονίζει και οργανώνει την έρευνα αλλά δεν προσφέρει έτοιμες απαντήσεις. Έχει υπομονή καθώς γνωρίζει πως σημασία δεν έχει το αποτέλεσμα αλλά η διαδικασία, η έξαρση της περιέργειας και της δημιουργικότητας καθώς και η συνεργασία μεταξύ των μαθητών.

Η διάρκεια του προτεινόμενου σχεδίου εξαρτάται από το ενδιαφέρον των μαθητών, το εύρος της έρευνας και τις δυνατότητες που παρέχει το ωρολόγιο πρόγραμμα.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι μαθητές μπορούν να :

- διερευνήσουν τα αίτια και τις συνέπειες της παιδικής εργασίας διαχρονικά·
- συγκρίνουν την παιδική εργασία σε διαφορετικές χώρες και ιστορικές περιόδους·
- εξετάσουν τους οικονομικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην παιδική εργασία·
- αξιολογήσουν τα δικαιώματα των παιδιών μέσα από τις διεθνείς συμβάσεις·
- αναπτύξουν δεξιότητες έρευνας, συνεργασίας, επικοινωνίας και κριτικής σκέψης·
- διακρίνουν αξιόπιστες από μη αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης·
- σχεδιάσουν και υλοποιήσουν μια αυθεντική εκστρατεία ενημέρωσης ή συνηγορίας για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

ΚΑΠΟΙΑ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Τι είναι η παιδική εργασία;
- Υπήρχε πάντοτε παιδική εργασία;
- Γιατί εργάζονταν τα παιδιά σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους;
- Εξακολουθούν να εργάζονται παιδιά σήμερα; Πού; Γιατί;
- Πώς επηρεάζει η παιδική εργασία τη ζωή των παιδιών;
- Ποιος είναι υπεύθυνος για την προστασία των παιδιών; Ποιο είναι το νομοθετικό πλαίσιο; Ποιες οι δυνατότητες των διεθνών οργανισμών και των κυβερνήσεων;
- Ποιες δράσεις μπορούν να αναλάβουν οι νέοι για να συμβάλουν στη μείωση της παιδικής εργασίας;

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

ΦΑΣΗ 1 – ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ενδεικτικά ερεθίσματα μπορούν να είναι:

- η ανάγνωση του βιβλίου και η επεξεργασία των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό·
- φωτογραφίες παιδιών που εργάζονται, όπως αυτή του εξωφύλλου·
- μαρτυρίες παιδιών, αφού και το βιβλίο σε μια μαρτυρία αναφέρεται·
- εικόνες που συγκρίνουν σχολεία και χώρους εργασίας·
- σύντομα αποσπάσματα ντοκιμαντέρ·
- δημοσιογραφικά άρθρα·
- ταινίες ή αποσπάσματα από ταινίες·
- προϊόντα καθημερινής χρήσης που κατασκευάζονται σε διαφορετικές χώρες.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

Οι μαθητές παρατηρούν, συζητούν, διατυπώνουν ερωτήσεις και μοιράζονται τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους.

Οι μαθητές μέσω καταιγισμού ιδεών δημιουργούν έναν συλλογικό νοητικό χάρτη γύρω από το θέμα της παιδικής εργασίας με βάση τις υπάρχουσες γνώσεις τους.

Στη συνέχεια, διατυπώνουν τα δικά τους ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία καταγράφονται και αναρτώνται στην τάξη, ώστε να ελέγχονται συχνά.

Ενδεικτικά παραδείγματα ερωτήσεων:

- Δουλεύαν οι παππούδες μας και οι γιαγιάδες μας όταν ήταν μικροί;
- Σε ποιες χώρες σήμερα δουλεύουν παιδιά και σε τι δουλειές;
- Ο εφηβικός αθλητισμός είναι δουλειά; Τι ισχύει για τους επαγγελματίες αθλητές, ηθοποιούς;
- Τι λένε οι νόμοι για τα παιδιά που εργάζονται;
- Εμείς μπορούμε να κάνουμε κάτι για να σταματήσουν τα παιδιά να δουλεύουν;

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες διερεύνησης ενός συγκεκριμένου ερωτήματος. Κάθε ομάδα συζητά για το ποιες πληροφορίες χρειάζονται, πού θα τις αναζητήσουν κι αν υπάρχει κάποιος ειδικός να τους απαντήσει σε εξειδικευμένα ερωτήματα.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

ΦΑΣΗ 2 – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι μαθητές πραγματοποιούν την έρευνα που σχεδίασαν αξιοποιώντας ποικίλες πηγές πληροφόρησης, διασταυρώνουν τις πληροφορίες και κρατούν αρχείο των καταγραφών τους. Λόγω του θέματος καλό είναι να αναζητήσουν πληροφορίες στα έντυπα και στις ιστοσελίδες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ενδ. https://www.un.org/en/observances/world-day-against-child-labour - Ιστοσελίδα αφιερωμένη στην Παγκόσμια Ημέρα κατά της Παιδικής Εργασίας – 12 Ιουνίου, https://unric.org/el/12-ιουνίου-παγκόσμια-ημέρα-κατά-της-πα/) και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ενδ. https://www.ilo.org/publications/major-publications/child-labour-global-estimates-2024-trends-and-road-forward - Εξαιρετικά πλούσια ιστοσελίδα με πολλές πληροφορίες και ιδέες).

Ανάλογα με την τάξη και την ύλη στα διάφορα μαθήματα η έρευνα μπορεί να επεκταθεί σε θέματα που σχετίζονται με το μάθημα της ιστορίας (π.χ. παιδική εργασία κατά τη βιομηχανική επανάσταση), της γεωγραφίας (π.χ. σε ποιες χώρες εργάζονται τα παιδιά, σε ποιες περιοχές του τόπου μας εργάζονταν τα παιδιά και πού), λογοτεχνία (βιβλία με ήρωες παιδιά που εργάζονται. Κάποιες ιδέες υπάρχουν εδώ: https://maxmag.gr/vivlio/6-1-vivlia-gia-tin-pagkosmia-imera-kata-tis-paidikis-ergasias/), τα εικαστικά (π.χ. ζωγραφικοί πίνακες, φωτογραφίες), την οικονομία, τα θρησκευτικά και, φυσικά, την πολιτική αγωγή.

Είναι καλό κι εξαιρετικά βοηθητικό οι μαθητές να κρατούν ημερολόγια διερεύνησης, ημερολόγια αναστοχασμού και ψηφιακό φάκελο με φωτογραφίες, βίντεο και άλλο υλικό, που θα βοηθήσει τις ομάδες να συνθέσουν το υλικό τους και να το παρουσιάσουν.

Ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός συλλέγει σημειώσεις παρατήρησης και στοιχεία διαμορφωτικής αξιολόγησης (π.χ. φωτογραφίες, βίντεο) καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδίου εργασίας.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

ΦΑΣΗ 3 – ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι μαθητές συνθέτουν τα ευρήματα της έρευνάς τους κι αξιοποιούν κάθε δυνατή ευκαιρία να μετατρέψουν τη μάθηση σε ουσιαστική συνεργασία και κοινή δράση.

Λόγω του θέματος είναι καλό να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν οι μαθητές μια δράση ευαισθητοποίησης. Ενδεικτικά αυτή μπορεί να είναι κάτι απλό όπως η οργάνωση μιας έκθεσης ή ένα άρθρο στην ιστοσελίδα ή την εφημερίδα του σχολείου. Μπορεί, όμως, να είναι και κάτι πιο σύνθετο όπως η δημιουργία ενός podcast, ένα ψηφιακό βιβλίο, μια εκστρατείας ενημέρωσης με αφίσες σε διάφορους χώρους της κοινότητας και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Εάν επιλέξουν μια εκδήλωση μπορεί να προσκληθεί ο/η Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Παιδιού ή οργανώσεις που υποστηρίζουν τα δικαιώματα του παιδιού να συζητήσουν με τα παιδιά και να παρουσιάσουν την έρευνα στους τοπικούς φορείς και στους γονείς των μαθητών.

Επιδίωξή μας είναι η ενεργή και υπεύθυνη συμμετοχή των μαθητών, που είναι οι νεότεροι σε ηλικία πολίτες. Και το σχολείο δεν μπορεί παρά να θέλει και να επιδιώκει οι νεότεροι πολίτες να είναι ευαίσθητοι, δημιουργικοί, ενεργοί, διεκδικητικοί και απαιτητικοί για ένα ειρηνικό, δημοκρατικό, βιώσιμο παρόν και μέλλον.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

ΕΠΙΛΟΓΙΚΑ

Προσπαθήσαμε να περι-γράψουμε ένα σχέδιο εργασίας για την παιδική εργασία και το πώς μπορεί αυτό να αναπτυχθεί. Δεν εστιάσαμε σε κάποιο ειδικότερο θέμα όπως τα παιδιά που δουλεύουν στα ορυχεία, όπως η πρωταγωνίστρια του βιβλίου, τα παιδιά στρατιώτες, τα παιδιά σκλάβοι, το trafficking ή τους γάμους ανηλίκων. Εάν υπάρξει ενδιαφέρον οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κινηθούν με τρόπο ανάλογο. Υπάρχει πάρα πολύ καλό υλικό κι από διεθνείς οργανισμούς ή άλλους φορείς, αλλά και ταινίες, λογοτεχνικά βιβλία. Όλα μπορούν να αξιοποιηθούν ανάλογα για να συγ-κινήσουν τους μαθητές μας, που σημαίνει να εργαστούν μαζί (συν) και να κινηθούν, να κινητοποιηθούν στον αγώνα για ένα δικαιότερο κόσμο ξεκινώντας από τον τόπο που ζουν.

Σε ένα τέτοιο σχέδιο εργασίας οι προεκτάσεις μπορεί να είναι πάρα πολλές κι ενδιαφέρουσες. Καλό είναι να ακολουθήσουμε το ενδιαφέρον των μαθητών μας. Η έρευνα αυτή προτείνεται με αφορμή ένα βιβλίο. Θα ήταν ευχής έργο να δημιουργηθεί μια λέσχη ανάγνωσης με θέματα όπως η παιδική εργασία, τα δικαιώματα των παιδιών, η ειρήνη. Ακόμη και η σύμπραξη γειτονικών σχολείων για τη διερεύνηση της παιδικής εργασίας είναι κάτι που μπορεί να προσφέρει πολλές ευκαιρίες στα παιδιά μας να μάθουν την ιστορία του τόπου τους. Η επαφή με τα κείμενα του ΟΗΕ, της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και της UNICEF μπορεί να ενισχύσει στους μαθητές την αίσθηση ότι είναι πολίτες του κόσμου κι είναι και όμορφο και δίκαιο και μπορούν να συμβάλουν και οι ίδιοι στην αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων και στην προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού.

Katz, L., Chard, S. & Kogan, Y. (2014). Engaging Children's Minds: The Project Approach, 3rd Ed. Praeger.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

Ο στόχος 8.7 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΟΗΕ, 2015) αναφέρει: *«Ανάληψη άμεσων και αποτελεσματικών μέτρων για την εξάλειψη της αναγκαστικής εργασίας, τον τερματισμό της σύγχρονης δουλείας και της εμπορίας ανθρώπων, τη διασφάλιση της απαγόρευσης και εξάλειψης των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της στρατολόγησης και της χρησιμοποίησης παιδιών-στρατιωτών, και τον τερματισμό, έως το 2025, όλων των μορφών παιδικής εργασίας».*

Το Άρθρο 32 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού προβλέπει:

«1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας που ενέχει κινδύνους ή που μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή του ή να βλάψει την υγεία του ή τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των άλλων διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ειδικότερα:

α) Ορίζουν ένα κατώτατο όριο ή κατώτατα όρια ηλικίας για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση.

β) Προβλέπουν μία κατάλληλη ρύθμιση των ωραρίων και των συνθηκών εργασίας.

γ) Προβλέπουν κατάλληλες ποινές και άλλες κυρώσεις, για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου».

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) που συνδέονται με το προτεινόμενο σχέδιο εργασίας

Οι μαθητές μπορούν να διερευνήσουν την εκπαίδευση τόσο ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα όσο και ως βασική στρατηγική για τη μείωση της παιδικής εργασίας.

Οι μαθητές μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες για τις μορφές εργασίας που απασχολούνται αγόρια και κορίτσια.

Οι μαθητές μπορούν να εστιάσουν στον **Στόχο 8.7**, ο οποίος προβλέπει την εξάλειψη της παιδικής εργασίας σε όλες τις μορφές της.

Οι μαθητές ερευνούν, συζητούν κι αναλύουν πώς η φτώχεια, οι διακρίσεις, οι ένοπλες συγκρούσεις και η άνιση πρόσβαση στην εκπαίδευση συμβάλλουν στη διατήρηση της παιδικής εργασίας.

Οι μαθητές διερευνούν τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού και εξετάζουν πώς οι επιλογές των καταναλωτών επηρεάζουν τις εργασιακές πρακτικές.

Οι μαθητές εξετάζουν πώς η νομοθεσία, οι διεθνείς οργανισμοί και η ενεργός συμμετοχή των πολιτών συμβάλλουν στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και μάλιστα αυτών που ζουν στα πιο ευάλωτα περιβάλλοντα.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

WORLD DAY AGAINST CHILD LABOUR
12 JUNE 2026

12 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα κατά της Παιδικής Εργασίας

Ο Διεθνή Οργανισμό Εργασίας (ILO) καθιέρωσε την Παγκόσμια Ημέρα κατά της Παιδικής Εργασίας το 2002, προκειμένου να εστιάσει την προσοχή στην παγκόσμια έκταση της παιδικής εργασίας και τις δράσεις και προσπάθειες που απαιτούνται για την εξάλειψή της.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

Βιβλία για την παιδική εργασία (ενδεικτικά)

Φραντσέσκο Ντ' Αντάμο: Ικμπάλ, ένα παιδί ενάντια στην παδική εργασία, Εκδ. Πατάκη

Η αληθινή ιστορία του Ικμπάλ, ενός δωδεκάχρονου αγοριού από το Πακιστάν που έγινε για όλο τον κόσμο το σύμβολο του αγώνα κατά της εκμετάλλευσης της παιδικής εργασίας. Η οικογένειά του τον παραχώρησε σε αντάλλαγμα ενός δανείου μόλις δεκαέξι δολαρίων. Υποχρεωμένος να δουλεύει σε ένα εργαστήριο χαλιών από το πρωί μέχρι το βράδυ, αλυσοδεμένος στο τελάρο που ύφαινε, κάτω από απάνθρωπες συνθήκες, όπως και χιλιάδες άλλα παιδιά στις πιο φτωχές χώρες του κόσμου.

Άντον Τσέχωφ: Ο Βάνκας. Από τη συλλογή Διηγήματα, Εκδ. Θεμέλιο

Στο διήγημα αυτό ο Τσέχωφ προβάλλει με ρεαλισμό και ευαισθησία το θέμα της παιδικής βιοπάλης. Ο Βάνκας είναι ένα εννιάχρονο, ορφανό παιδί που οι συνθήκες της ζωής το αναγκάζουν να στερηθεί το πιο αγαπημένο του πρόσωπο, τον παππού του, και να βιώσει μακριά του τη σκληρότητα των ανθρώπων.

Ζωρζ Σαρή: Σοφία, Εκδ. Πατάκη

Το βιβλίο Σοφία της Ζωρζ Σαρή αφηγείται την ιστορία μιας κοπέλας που δουλεύει ως υπηρέτρια. Αντιμετωπίζει δυσκολίες και αναζητά τη θέση της στη ζωή, ανακαλύπτοντας την αξία της αγάπης και της φιλίας.

Νικολέττα Σκάλκου – Διαμαντίδη: Ο Άγιος Νεκτάριος κάτι θέλει να μας πει, Εκδ. Εάρ

Είναι γνωστό ότι ο Άγιος Νεκτάριος σε νεανική ηλικία έφυγε από την πατρίδα του, τη Σηλυβρία, και μετανάστευσε στην Κωνσταντινούπολη για να εργαστεί και να βοηθήσει οικονομικά την πολυμελή οικογένειά του. Έπιασε δουλειά σε ένα καπνοπωλείο, όπου δούλευε ατελείωτες ώρες κάτω από πολύ κακές συνθήκες, μένοντας σχεδόν ρακένδυτος και νηστικός.

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr

Για βιβλία στα αγγλικά, μπορείτε να δείτε εδώ:

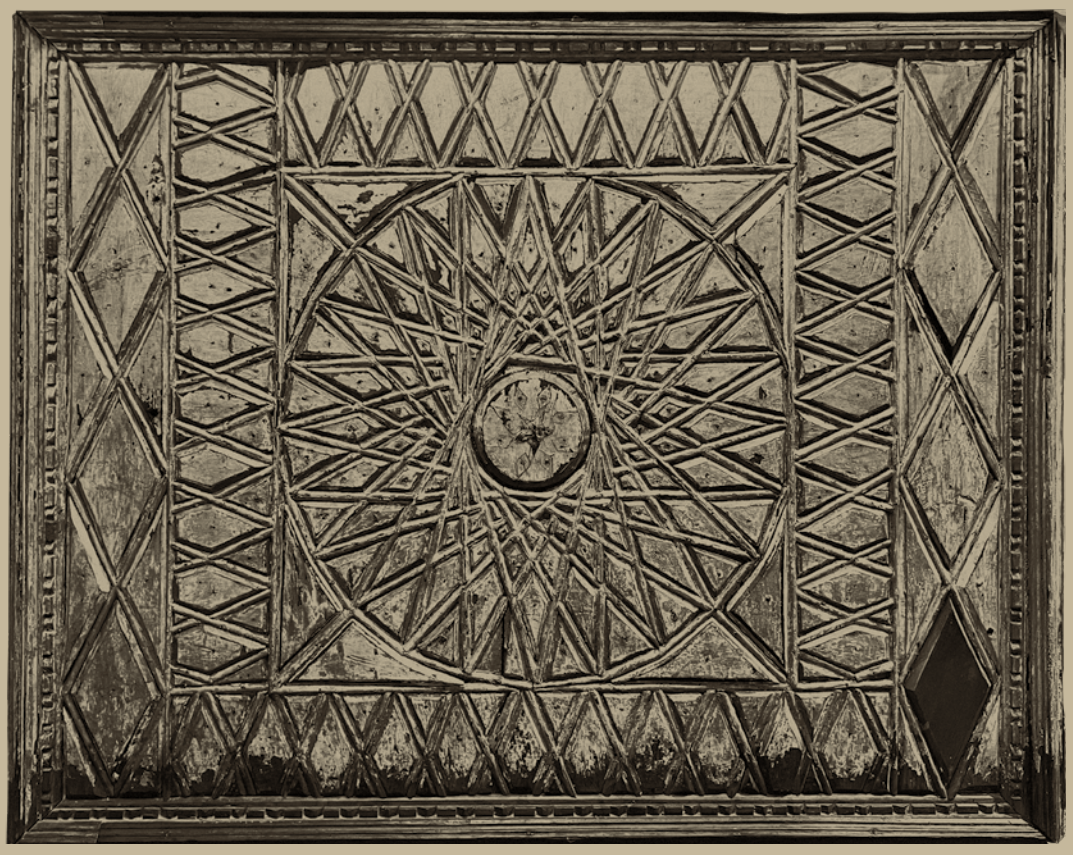
https://humaneeducation.org/9-books-youth-child-labor/?utm_source=chatgpt.com

Κάποια ντοκιμαντέρ:

Child labour behind global brands' best-selling perfumes - BBC World Service Documentaries (2023): https://youtu.be/3295wEpmajo

"MADE IN BANGLADESH - Inside the fast fashion factories where children work" - Project Happiness (2024): https://youtu.be/LWvOlZ4hPU0

Exploiting Africa - How China and Europe hunt for the raw materials of the future - DW Documentary. DW Documentary (2025): https://www.youtube.com/watch?v=3kxQJEbfipI

Ομήρου 50, Αθήνα 106 72 • τηλ.-fax: 210 3632788 • e-mail: info@kaleidoscope.gr www.kaleidoscope.gr